

Min forening.

Stort oppmøte fra **Borre Historielag** onsdag 25. mars, da vi var invitert til Vestfoldarkivet i Sandefjord. I anledning 75 år siden den tyske invasjonen og 70 år siden frigjøringen, holdes denne våren en foredragsserie om ulike sider ved krigen. Onsdagens møte var viet 9. april – ukjente sider ved den tyske krigsmakts besettelse av Vestfold. Kveldens foredragsholder, fotoarkivar ved Vestfoldmuseene, Rune Sørлие, ga, med støtte i interessante og informative fotos, et levende bilde av de dramatiske begivenhetene i april dagene 1940. Det er jo velkjent at det tyske angrepet kom ganske så uventet og sjokkartet på Norge, til tross for advarsler fra informert hold om at en invasjon kunne være under forberedelse. Tyskerne lyktes med sin overraskelsesstrategi; den tyske krigsflåten med «Blücher» i spissen kunne praktisk talt uhindret seile inn Oslofjorden og ble først midlertidig stanset ved Drøbak. Senkingen av *Blücher*, selve flaggskipet og den tyske marines stolthet, var en alvorlig strek i regningen for tyskerne. Den gjorde det mulig for Konge og regjering å evakuere hovedstaden og fortsette kampen mot inntrengerne.

Hvorfor ble det ikke åpnet ild fra Bolærne og Mågerø fort? Uklare kommandoforhold kan forklare noe, avstanden ble vurdert til å være for stor, mannskapet manglet nødvendig trening, er noen faktorer som vektlegges. Med den ombygde hvalbåten, Pol 3, innlot kaptein Welding Olsen seg i en håpløs nærkamp med fienden. Han ble første nordmann som falt i strid, men rakk å avfyre varselsraketter som alarmerte Oslo om tyske skip som var på vei inn Oslofjorden.

Sørлие ønsket ikke å oppholde seg ved alt som gikk galt for nordmennene. Hans hovedpoeng var å rette oppmerksomheten mot feil, misforståelser og regulære tabber på tysk side.

Allerede 8. april ble «Posidonia» torpedert ved Svenner fyr, og mannskapet ble ført i land i Larvik – med streng beskjed fra den tyske ambassaden om ikke å gi opplysninger av noen art til det lokale politiet. 11. april ble DS «Jonia» torpedert ved Tristein av den britiske ubåten «Triad». Ombord var krigsmateriell, soldater og 150 (!) hester. Skipet ble tauet inn Larviksfjorden, men gikk på et skjær, fikk etter hvert slagside og sank. DS «Urunde» gikk på grunn i *Faenshølet* ved Hvasser, nok et eksempel på at tyskerne på ingen måte var lommekjente i norske farvann. Det var nok heller ikke tilfelle med de tyske troppene som skulle til Bolærne, men i stedet gikk i land på Vallø, og måtte spørre lokalbefolkningen om hvor de egentlig befant seg.

De spektakulære krigshandlingene i Horten fikk Sørлие ikke tid til å gå nærmere inn på. Det tyske angrepet utløste alminnelig panikk og førte til masseevakuering, noe som gir Horten en særstilling blant Vestfoldbyene. Faktisk vendte ikke de fleste tilbake før ut på sommeren det året.

Sørlies gjennomgang av besettelsen av Vestfold stikker hull på myten om det tyske angrepet som en i

alle detaljer nøye uttenkt plan: «Der Krieg ist bei uns bis in die letzte Pore vorbereitet und

durchorganisiert,» uttalte Goebbels ved en senere anledning, men faktum er at sjøoperasjonen i

Oslofjorden lett kunne fått et langt uheldigere forløp for tyskerne.

De to neste foredragene i denne serien holdes henholdsvis 10. og 12. mai, se hjemmesiden for vestfoldarkiv.no.

Borre Historielags neste arrangement: Søndag 5. april, kirkegårdsvandring på Borre kirkegård v/sogneprest Carl-Ove Fæster. Oppmøte ved gravkapellet.

Refr. ak